

การพัฒนาเคลือบไฟต่ำสำหรับผลิตภัณฑ์สโตนแวร์ 1180 องศาเซลเซียส Development of Glaze Composition for Stoneware Ceramic 1180°C

ศิวัช ลาวัลย์วดีกุล^{1*}

^{1*}สาขามাত্রวิทยาและระบบคุณภาพ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

119 ถนนลำปาง-แม่ทะ ตำบลชมพู อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

โทร0815307695 E-mail b_sivat@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ทำการพัฒนาเคลือบไฟต่ำสำหรับผลิตภัณฑ์สโตนแวร์ 1180 องศาเซลเซียส เริ่มจากผสมเคลือบสำเร็จรูป และฟritอุตสาหกรรมเข้าหากัน ในปริมาณต่าง ๆ ทำการเคลือบบนชิ้นทดสอบ นำไปผ่านการเผาที่อุณหภูมิ 1180 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศแบบออกซิเดชัน จากนั้นทำการทดสอบลักษณะปรากฏบนผิวเคลือบโดยเครื่องคัลเลอริมิเตอร์ พบมีค่า L^* เฉลี่ยระหว่าง 73.01 – 86.16 ทดสอบพฤติกรรมของการเปลี่ยนแปลงทางความร้อนโดยเครื่องไดลาโตมิเตอร์ ศึกษาความทนทานต่อแรงกดของผิวเคลือบ โดยเครื่องทดสอบความแข็งแบบบริคเวล พบมีค่าเฉลี่ย 19.0 – 24.6 เมื่อทดสอบความแกร่งของเนื้อดินภายหลังการเผามีค่าเฉลี่ย 21.17 เมกะปาสคาล จากผลการศึกษาพบว่า การเติมฟrit ในปริมาณมากกว่าร้อยละ 60 ส่งผลให้เกิดเคลือบใสได้ดี และยังสามารถประหยัดต้นทุนเชื้อเพลิงจากการเผาในอุณหภูมิเดิมได้ถึงร้อยละ 12.5

คำสำคัญ: เคลือบไฟต่ำ, ผลิตภัณฑ์สโตนแวร์, ฟrit

Abstract

The purpose of the research was to develop a glaze composition for stoneware ceramics fired at 1180°C. The experiment started with a blend of basic glaze and commercial fritted glaze in specified ratios which were later used to coat the specimens. After that, the specimens were fired at 1180°C in an oxidation atmosphere. A colorimeter was used to measure the surface of the glaze layer and it was found that the surface had a lightness L^* between 73.01-86.16. A dilatometer was used to measure hardness and bending strength and it was found that the hardness was 19.0-24.6 and the bending strength was 21.17 megapascals. The results showed that adding more than 60% fritted glazes resulted in better quality clear glaze and saved fuel costs by up to 12.5%.

Keywords: Low Temperature Glaze, Stoneware, Frit

1. บทนำ

จังหวัดลำปาง และสมาคมเครื่องปั้นดินเผาลำปาง เดินหน้าวางยุทธศาสตร์ รับมือเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้น การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ และการเพิ่มรูปแบบที่หลากหลาย (ผู้จัดการออนไลน์, 2555.) ส่งผลให้โรงงานเซรามิกจำนวนมากมุ่งเน้นการพัฒนา และค้นหาเทคนิค

ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดอัตลักษณ์เฉพาะโรงงานขึ้น เทคนิคการเคลือบเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ได้รับ การพัฒนา เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่น และสามารถผลิตในปริมาณมาก ผลที่ตามมา คือ ขาดการควบคุมคุณภาพ ซึ่งเป็นจุดอ่อนทางการตลาดที่สำคัญของผลิตภัณฑ์เซรามิก นอกจากนี้ ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเชื้อเพลิงขึ้นราคาส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ

องค์ประกอบตั้งต้นหรือส่วนผสมของเคลือบแต่ละชนิด มักนิยมศึกษาสูตรเคลือบจากสูตร ของเซเกอร์ ซึ่งให้ความสำคัญในด้านขององค์ประกอบทางเคมีของเคลือบ โดยเซเกอร์ได้จำแนก เคลือบเป็น 3 ชนิด คือ เคลือบตั้งต้นที่เป็นพื้นฐาน (basic glaze) จากนั้นได้มีการเติมสารให้สีเข้าไป ร่วมในเคลือบกลายเป็นเคลือบสี (color glaze) จนในที่สุดมีการเติมตัวเติมอื่น ๆ จนกลายเป็นเคลือบ ที่มีลักษณะพิเศษ (special glaze) เกิดขึ้นมากมาย (สุรศักดิ์ โกสียพันธ์, 2534.) ดังนั้นหากสามารถ ควบคุมเคลือบพื้นฐานซึ่งจุดเริ่มต้นให้คงคุณสมบัติเดิม แต่สามารถเผาในอุณหภูมิต่ำ จะส่งผลให้ ลดต้นทุนค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ในการเผา รวมถึงเป็นการควบคุมคุณภาพขั้นพื้นฐานที่ทำให้ลดปริมาณ ของเสียหายที่เกิดจากความไม่แน่นอนของวัตถุดิบ เช่น การเกิดสีที่ผิดเพี้ยน เคลือบหลอมตัว ไม่สม่ำเสมอ เป็นต้น

ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาเคลือบผสมสำเร็จใช้กับผลิตภัณฑ์สโตนแวร์ เนื่องจากสโตนแวร์เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตมากในจังหวัดลำปาง โดยจุดมุ่งหมายให้เคลือบพื้นฐาน มีอุณหภูมิสุกตัวต่ำจากเดิม เป้าหมายคือ ลดอุณหภูมิเผาจากปกติ 1250 – 1300 องศาเซลเซียส ลงเหลือในช่วง 1180 – 1200 องศาเซลเซียส เพื่อให้สอดคล้องตามความต้องการด้านการลดค่าเชื้อเพลิง ในการเผาของกลุ่มอุตสาหกรรมเซรามิก โดยให้คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์คงเดิม การวิจัยครั้งนี้ ยังหวังให้ ผู้ประกอบการเกิดการตระหนักถึงการทำวิจัย จากปัญหาที่พบในโรงงานเพื่อตอบโจทย์ความต้องการ ของตัวโรงงานอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมเซรามิกต่อไป

2.วิธีการดำเนินการ

นำน้ำดินหล่อสโตนแวร์ และเคลือบสำเร็จรูป จากห้างหุ้นส่วนจำกัดดินเผาแหลมทองมา วิเคราะห์องค์ประกอบเคมีโดยเครื่องเอกซเรย์ฟลูออเรสเซนซ์ (X-ray fluorescence (XRF)) รุ่น Magix pro T04005 บริษัท Philips ทำการผสมเคลือบสำเร็จรูป และพริตเข้าหากันในอัตราส่วนต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่1 อัตราส่วนระหว่างเคลือบสำเร็จรูป และพริต

สูตรเคลือบ/ชุดการทดลองที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
เคลือบสำเร็จรูป (ร้อยละ)	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
พริต (ร้อยละ)	-	10	20	30	40	50	60	70	80	90

การทดสอบและวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดค่าความถ่วงจำเพาะของเคลือบระหว่าง 1.50 - 1.55 ใช้เวลาในการชุบ 5 วินาที ขึ้นทดสอบที่ได้ นำไปผ่านการเผาที่อุณหภูมิ 1180 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศออกซิเดชัน ยืนไฟที่อุณหภูมิสูงสุดเป็นเวลา 15 นาที

ขั้นตอนทดสอบหลังการเผา นำมาทดสอบความใส และความขาว โดยเครื่องคัลเลอริมิเตอร์ รุ่น color reader CR - 10 บริษัท Minolta ค่าที่ได้จากการวัดสี แสดงเป็น ค่า L^* , a^* และ b^*

L^* ค่าความสว่างของขั้นตอนทดสอบ กรณีที่ค่าที่ได้สูงแสดงว่าขั้นตอนทดสอบมีความสว่างมาก กรณีค่าที่ได้ต่ำแสดงว่าขั้นตอนทดสอบมีลักษณะมืดหรือทึบ

a^* ค่าที่ได้เป็นบวกแสดงว่าขั้นตอนทดสอบมีเม็ดสีอยู่ในโทนสีแดง กรณีเป็นลบแสดงว่าขั้นตอนทดสอบมีเม็ดสีอยู่ในโทนสีเขียว

b^* ค่าที่ได้เป็นบวกแสดงว่าขั้นตอนทดสอบมีเม็ดสีอยู่ในโทนสีเหลือง กรณีเป็นลบแสดงว่าขั้นตอนทดสอบมีเม็ดสีอยู่ในโทนสีน้ำเงิน

ทำการศึกษาพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงทางความร้อนโดยเครื่องไดลาโตมิเตอร์ (dilatometer) รุ่น DIL 420 C บริษัท Netzsch ศึกษาความทนทานต่อแรงกดของผิวเคลือบโดยเครื่องทดสอบความแข็งแบบร็อคเวล (rock well hardness test) รุ่น FR-e Series บริษัท Future-tech corporation และทดสอบความแกร่งของเนื้อดินภายหลังการเผา (bending strength) โดยเครื่อง AG-1 Series บริษัท Shimadzu ทดสอบตามมาตรฐาน ASTM C1161-02 วัดแบบสามจุด โดยใช้ความเร็ว 0.5 มิลลิเมตร/นาที

3. ผลการวิจัย

3.1 ผลวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของวัตถุดิบก่อนการเผา

ตารางที่ 2 ผลวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของวัตถุดิบที่ใช้ในการทดลอง

ตัวอย่าง	SiO ₂	Al ₂ O ₃	Fe ₂ O ₃	TiO ₂	MnO ₂	CaO	MgO	K ₂ O	Na ₂ O	LOI
น้ำดินหล่อ	71.69	18.65	1.30	0.22	0.05	0.09	0.13	2.65	0.45	4.50
เคลือบใส	64.62	13.89	0.80	0.10	0.01	7.17	0.19	4.16	2.21	6.53

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของน้ำดินหล่อ และเคลือบใสในตารางที่ 2 พบน้ำดินหล่อบมีปริมาณของเหล็กสูงและมีปริมาณของกลุ่มต่างค่อนข้างมาก ซึ่งอาจส่งผลต่อสีของเคลือบเล็กน้อย เนื่องจากสารเหล่านี้จะส่งผลทำให้เนื้อดินไม่ขาวและมีจุดของแร่เหล็ก (iron spot) ส่วนในเคลือบใสพบว่ามีปริมาณของเหล็กออกไซด์ร้อยละ 0.80 คาดว่าเหล็กออกไซด์ในปริมาณดังกล่าวจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสีในเคลือบ (ไพจิตร อังศิริวัฒน์, 2540)

องค์ประกอบทางเคมีของฟritอุตสาหกรรมที่นำมาใช้ในการทดสอบ

(บริษัท เค.เอช. เซรามิก จำกัด, 2555)

ฟrit D165 ประกอบด้วย Na₂O, K₂O, MgO, CaO, BaO, Al₂O₃, B₂O₃ และ SiO₂

ฟrit D185 ประกอบด้วย Na₂O, K₂O, CaO, BaO, ZnO, Al₂O₃, B₂O₃ และ SiO₂

ฟrit D205 ประกอบด้วย Na₂O, K₂O, MgO, CaO, BaO, ZnO, Al₂O₃, B₂O₃, SiO₂ และ ZrO₂

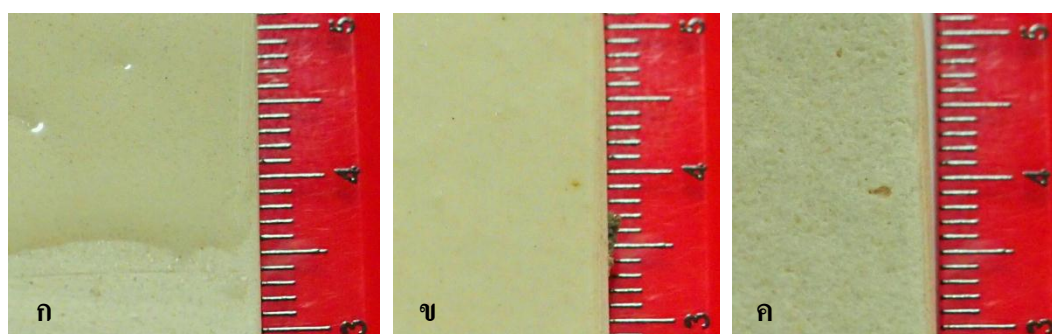
ตารางที่ 3 การทดสอบความใสของเคลือบโดยเครื่องวัดสี

Samples	L*	a*	b*	Whiteness
D165 100 %	81.63	+2.83	+11.12	78.34
D165 90 %	84.78	+3.20	+11.10	80.89
D165 80 %	83.12	+3.07	+11.17	79.53
D165 70 %	82.97	+3.47	+12.54	78.54
D165 60 %	82.71	+2.61	+11.59	79.02
D165 50 %	81.95	+2.81	+12.23	78.02
D165 40 %	81.66	+3.22	+12.97	77.31
D165 30 %	80.88	+3.58	+13.12	76.68
D165 20 %	79.88	+2.47	+9.36	77.68
D165 10 %	79.29	+4.01	+13.19	75.12
D185 100 %	82.86	+3.01	+10.72	79.56
D185 90 %	86.16	+2.77	+8.77	83.38
D185 80 %	84.25	+3.26	+11.17	82.19
D185 70 %	85.41	+2.71	+9.84	80.07
D185 60 %	83.08	+3.31	+11.05	79.52
D185 50 %	80.12	+3.15	+12.08	76.52
D185 40 %	82.08	+3.67	+12.83	77.65
D185 30 %	80.66	+3.35	+12.54	76.70
D185 20 %	79.82	+3.90	+13.18	75.58
D185 10 %	73.01	+2.58	+10.40	75.98
D205 100 %	82.55	+3.20	+11.88	78.65
D205 90 %	84.99	+2.86	+11.23	81.03
D205 80 %	83.01	+3.36	+13.19	78.23
D205 70 %	83.36	+2.81	+10.43	81.80
D205 60 %	83.50	+3.58	+11.53	79.55
D205 50 %	82.20	+3.18	+12.64	77.94
D205 40 %	81.34	+3.29	+12.95	77.47
D205 30 %	81.39	+3.60	+13.58	76.70
D205 20 %	81.30	+3.60	+13.18	75.58
D205 10 %	82.11	+3.15	+10.95	78.79

3.2 ผลการทดสอบความใสของเคลือบ

จากตารางการทดสอบความใสของเคลือบภายหลังการเผาโดยเครื่องวัดสี พบค่า L^* ของเคลือบทั้ง 3 ชนิด มีค่าใกล้เคียงกัน คือระหว่าง 86 ถึง 79 ค่า L^* สูงสุดที่พบ คือ 86.16 เป็นของอัตราส่วน การใช้ฟrit D185 90% และค่า L^* ต่ำสุดที่พบคือ 79.29 เป็นอัตราส่วน การใช้ ฟrit D165 10% จากการทดลองพบว่าค่า L^* มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากอัตราส่วนของฟritที่เป็นตัวช่วยหลอมลดลง

ค่าความขาว (whiteness) พบอยู่ในช่วงระหว่าง 83 ถึง 75 ค่าสูงสุดที่พบ คือ 83.38 เป็นอัตราส่วนปริมาณ ฟrit D185 90% ส่วนค่าต่ำสุดที่พบคือ 75.12 เป็นอัตราส่วนปริมาณ ฟrit D165 10% ซึ่งค่าที่พบสอดคล้องกับค่า L^*

ภาพที่ 1 ก. แสดงลักษณะปรากฏบนพื้นผิวของเคลือบฟrit D185 90% และเคลือบสำเร็จรูป 10%
 ข. แสดงลักษณะปรากฏบนพื้นผิวของเคลือบฟrit D185 50% และเคลือบสำเร็จรูป 50%
 ค. แสดงลักษณะปรากฏบนพื้นผิวของเคลือบฟrit D185 10% และเคลือบสำเร็จรูป 90%

จากภาพที่ 1 เมื่อทำการตรวจสอบลักษณะปรากฏบนพื้นผิวของเคลือบ พบว่าเคลือบสำเร็จรูปที่ผสมฟritอุตสาหกรรมทั้ง 3 ชนิด คือ ฟrit D165, D185 และ D205 สามารถทำให้เกิด เคลือบใสที่มีการสุกตัวสมบูรณ์ โดยใช้ฟritในปริมาณที่สูงกว่า 60% แต่หากลดปริมาณ ฟritลง เคลือบจะมีลักษณะทึบ (opaque glaze) เนื่องจากเคลือบเริ่มมีการสุกตัวไม่สมบูรณ์ที่ปริมาณ ฟritต่ำกว่า 40% เคลือบมีลักษณะผิวด้าน (matt glaze) ไม่สุกตัว

3.3 ผลการทดสอบการขยายตัวเนื่องจากความร้อน

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบการขยายตัวเนื่องจากความร้อน (coefficient of thermal expansion)

Sample	clay	basic glaze	D165	D185	D205
CTE ($\times 10^{-6} \text{m}/^{\circ}\text{C}$)	1.85	1.80	1.65	1.85	2.05

ค่าสัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน ของวัตถุดิบแต่ละชนิด โดยเครื่องไดลาโตมิเตอร์ ในช่วงอุณหภูมิห้องถึง 1180 องศาเซลเซียส อัตราการเพิ่มอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียสต่อนาที จากนั้นปล่อยให้เย็นตัวลงในเครื่องทดสอบ ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน ระหว่างเนื้อดิน เคลือบ และฟritจะพบว่ามีความใกล้เคียงกัน ปกติแล้วเคลือบควรจะมีค่า

สัมประสิทธิ์การขยายตัวเมื่อได้รับความร้อนน้อยกว่าเนื้อดิน เพื่อให้เคลือบอยู่ในภาวะบีบอัดจะเพิ่มความแข็งแรงให้แก่ผลิตภัณฑ์

3.4 การทดสอบความแข็งของผิวเคลือบโดยการทดสอบแบบร็อคเวล

การทดสอบความแข็งแบบร็อคเวล เลือกใช้การทดสอบ C สเกล โหลด 150 กิโลกรัม หัวกดแบบเพชร (HRC) ทำการกด 3 ครั้ง ณ ตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อหาค่าเฉลี่ย ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 5 การทดสอบความแข็งของเคลือบ โดย rock well C scale

ปริมาณฟrit	D165	D185	D205
100	24.3	21.4	24.6
90	24.6	21.9	22.6
80	24.1	21.2	21.6
70	24.7	20.7	20.6
60	20.2	20.6	20.8
50	20.7	20.2	20.3
40	20.4	20.3	20.7
30	20.8	20.1	21.1
20	20.6	19.0	21.1
10	ไม่สามารถวัดได้	ไม่สามารถวัดได้	ไม่สามารถวัดได้

จากการทดสอบพบว่าค่าความแข็ง มีค่าไม่สูงมาก เนื่องจากเคลือบที่ใช้เผาเป็นเคลือบในอุณหภูมิต่ำ การเกิดเฟสของเคลือบจึงยังไม่สมบูรณ์ พบว่าเมื่อลดปริมาณการเติมฟritลง ค่าความแข็งจะลดลงตาม ทั้งนี้เนื่องจากการที่เคลือบไม่หลอมตัวเป็นเนื้อแก้วฉาบบริเวณผิวแห่งทดสอบ สังเกตชัดเจนที่ปริมาณการใช้ฟrit 10% แห่งทดสอบแต่ก่อนจะวิเคราะห์ผลได้จึงไม่สามารถหาค่าแรงกดได้

3.5 ผลการทดสอบความแกร่งของเนื้อดิน

ตารางที่ 6 ความแกร่งของเนื้อดินภายหลังการเผา

Samples	Bending strenght (MPa)
clay slip 1230	23.75
clay slip 1180	21.17

เนื้อดินภายหลังการเผา ค่าความแกร่งของเนื้อดินที่พบ มีค่าใกล้เคียงกัน จะเห็นได้ว่าเมื่อลดอุณหภูมิในการเผาลง ค่าความแกร่งของเนื้อดินลดลงเล็กน้อย เนื่องจากอุณหภูมิในการเผาต่ำเกิดมลไอดี้น้อย ส่งผลให้ค่าความแกร่งลดลง

3.7 ผลการเปรียบเทียบการใช้แก๊ส

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบการใช้แก๊ส

อุณหภูมิ	ปริมาณแก๊สที่ใช้	ค่าความร้อนสุทธิ	เผา 1 ครั้ง เป็นเงิน
1230 องศาเซลเซียส	23 กิโลกรัม	1133.81 เมกะจูล	426.42 บาท
1180 องศาเซลเซียส	17 กิโลกรัม	838.03 เมกะจูล	315.18 บาท

การทดสอบใช้เตาไฟเบอร์สำหรับเผาทดสอบ (L.P.G. Kiln) ขนาด 1 คิวบิกเมตร ใช้แก๊ส 1 ถึงขนาดถังบรรจุ 48 กิโลกรัม เป็นเชื้อเพลิง ทำการเผาในบรรยากาศออกซิเดชัน ใช้เวลาในการเผา 8 ชั่วโมง ทำการเย็นไฟที่อุณหภูมิสูงสุด 15 นาที เพื่อเปรียบเทียบปริมาณแก๊สที่ใช้ในการเผา ผลการทดลองพบว่า การใช้ฟrit เพื่อลดอุณหภูมิในการเผาสามารถประหยัดการใช้แก๊สได้ถึงร้อยละ 12.5 ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเผาลงเป็นเงิน 111.28 บาท

4. การอภิปรายและสรุปผลการวิจัย

สามารถเกิดเคลือบไฟต่ำเผาที่อุณหภูมิ 1180 องศาเซลเซียส โดยเมื่อฟrit ได้รับความร้อนจนถึงอุณหภูมิที่หลอมตัว สารประกอบของฟrit จะแตกโครงสร้างเป็นออกไซด์ เมื่อหลอมเป็นน้ำแก้ว ออกไซด์เหล่านี้จะแตกตัวกลายเป็นไอออน และนำไปสู่สารประกอบอื่นๆเกิดการหลอมตัว และเมื่อสิ้นสุดกระบวนการเผา ไอออนเหล่านั้นก็กลับมาเรียงตัวกันอย่างรวดเร็วในรูปแบบโครงสร้างที่ไร้ระเบียบ เกิดเป็นเคลือบใส ส่งผลให้ การวิเคราะห์ปริมาณของฟrit อุตสาหกรรมทั้ง 3 ชนิดที่ใช้แล้วทำให้เกิดการหลอมตัวมากที่สุดในแต่ละชุดข้อมูล คือที่ปริมาณร้อยละ 90 เมื่อลดปริมาณการเติมฟrit พบความสว่างและค่าความขาวลดลง ที่ปริมาณการใช้ฟrit 30 ถึงร้อยละ 10 เคลือบมีลักษณะผิวด้าน เนื่องจากเคลือบสุกตัวไม่สมบูรณ์ ผลการวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะของเคลือบหลังการเผา พิจารณาความแข็งของผิวเคลือบ พบเมื่อลดปริมาณการเติมฟrit ลง ค่าความแข็งจะลดลงตาม เนื่องจากเคลือบไม่หลอมตัว เป็นเนื้อแก้วฉาบบริเวณผิวแห่งทดสอบ ส่งผลให้แห่งทดสอบหักไม่สามารถอ่านค่าได้

การวิเคราะห์พบค่าสัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อนที่พบระหว่างเคลือบและเนื้อดินมีค่าใกล้เคียงกัน จึงไม่เกิดการร้าวตัว ภายหลังการเผา ผลการวิเคราะห์ค่าความแกร่งของเนื้อดิน พบว่ามีค่าใกล้เคียงกัน เมื่อลดอุณหภูมิในการเผาลง ค่าความแกร่งของเนื้อดินลดลงเพียงเล็กน้อย คาดว่าเนื่องจากการเผาในอุณหภูมิต่ำเกิดมัลไลต์ได้น้อย

เมื่อสังเกตปริมาณการใช้แก๊สในเผาขึ้นงาน 1 เตา ที่อุณหภูมิ 1180 องศาเซลเซียส สามารถลดการใช้แก๊สลงจากเดิมถึง 6 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 12.5 ปริมาณความร้อนสุทธิในการเผาลดลง ส่งผลให้ประหยัดค่าใช้จ่ายจากเดิม โดยทางห้างหุ้นส่วนจำกัดดินเผาแหลมทอง เลือกใช้การเติมฟrit ที่ร้อยละ 70 เนื่องจากมีค่าการทดสอบและราคาของวัตถุดิบที่เหมาะสม อีกทั้งผลิตภัณฑ์ของทางโรงงานเป็นจำพวก ลูกกรงเซรามิก ซึ่งไม่ได้รับการขัด ล้าง บริเวณผิวเคลือบ จึงทำให้ค่าความแข็งและค่าสัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน ดังกล่าวสามารถยอมรับได้

5. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทางหุ้นส่วนจำกัดดินเผาแหลมทองจังหวัดลำปาง และบริษัท เค.เอส.เซรามิก ที่ได้เอื้อเฟื้อวัตถุดิบ และสถานที่ ในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

6. เอกสารอ้างอิง

- ครุฑินทร์ สายอินทวงศ์. (2555). สัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.thaiceramicsociety.com/ch_heat.php
- ผู้จัดการออนไลน์. (2555). เซรามิกลำปางประยุกต์ศาสตร์เร่งหาตลาดใหม่-กระจายสินค้าทั่วประเทศ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/Local/ViewNews.aspx?NewsID=9510000033733>
- ไพจิตร อังศิริวัฒน์. (2547). รวมสูตรเคลือบเซรามิกซ์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วรรณดา ต.แสงจันทร์., ลดา พันธุ์สุขุมธนา. (2555). การพัฒนาเคลือบไฟต่ำ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.thaiceramicsociety.or.th/pdf/Article/47.pdf>
- ศักดิ์พล เทียนเสมอ. (2553). การพัฒนาส่วนผสมเคลือบสำหรับผลิตภัณฑ์ลูกกรงเซรามิก 1230 องศาเซลเซียส. รายงานการปฏิบัติการฉบับสมบูรณ์, สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.
- สุรศักดิ์ โกสิยพันธ์. (2534). น้ำเคลือบเครื่องปั้นดินเผา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรินทร์ ลิ้มปนาท. (2555). การพัฒนาเคลือบไฟต่ำในผลิตภัณฑ์ดินแดง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.research.chula.ac.th/cu_online/2553/vol_29_1.html
- A.Paul 2nd. (1990). *Chemistry of Glasses*. Chapman and Hall London .
- Seeger. (1902). *Collected writings* – Chem. Pub.